

په لسگونو کونړیانو د داعش ډلې او طالبانو پر ضد لاریون کړی

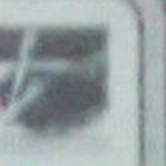
د کونړ په ښارګوټي ولسوالۍ کې لسګونه کسانو د داعش ډلې او وسله والو طالبو خلاف لاریون وکړ. لاریون کوونکو له نواړو غاړو ولوستل، چې باید په چپه تړه کې روان کړ کونړ او نښې یې له ورسوي نوي له حکومت هم ولوستل چې که داعش او وسله وال جګړه نښتوي، نو باید نوي یې د خپلو لپاره پوځي عملیات پیل کړي. خو له چپې تړې یې کوره شوي کورنۍ یونه خپلو کورونو له ستې شي. د لاریون مشران وایي: «له چپې تړې په زرګونه کورنۍ له خپلو سیمو راوتلي او په سختو حالاتو کې ژوند کوي. په چپه تړه کې د وسله والو طالبو او داعش ترمنځ جګړه، د نورو سیمو اوسېدونکي اوسېدن کړې چې که د جګړو او د وسله والو مخالفینو ضد ونښول شي، نو د نوي ولسوالیو او کورونو له به هم دغه جګړه راورسوي. په کونړ کې د ۲۰۱۰ هلاب ټول اردو د نوهې ښې او اوسېدن وویل، چې داعش خلافې عملیات پیل کړي او تر هغه به دغه عملیات دوام وکړي، خو سیمه له وسله والو مخالفینو پاکه کړي. د وراندې وویل: «د ملګري تعلقو د مخنیوي لپاره زموږ عملیات ډېر چټک دي، که ولس یو طرف نه شي خو داعش سره موږ جنګ پیل کړو او دغه شونه پنځمه له منځه یوسو. د کونړ ټولني مسوولین وایي: یې کوره شویو یو شمېر کورنیو سره د سرې میشتې، طبیعي پښو سره د ملګري رښت، د کلیو، پراختیا او یارغونې او کلیوالو رښت لهخوا یوه اندازه مرستې شوي

Ketabton.com

لمني خلیزاد سره د سولې په اړه خبرو ته دوام ورکوي

شیر سياسي او جهادي شخصیتونو هم حضور درلود، د سولې د روانو هڅو په اړه بحث وښو. سياسي شخصیتونو به دې اړه لیدلوري، نظریات او اندېښنې شریکې کړې

ست سره وکتل په دې کتنه کې چې د سولې پروسي په اړه خپل لیدلوري، یې د هېواد یو شمېر سياسي او جهادي نظریات او اندېښنې له شخصیتونو هم حضور درلود، د شریکې کړې او پر راتلونکو اقداماتو بکا افغانستان د سولې د روانو هڅو په یې مفصل بحثونه وکړل. په پام کې ده

افغانان د خپل ځان پر زبان

پر سوله ((معامله)) نه مني!

په افغانستان کې سوله اوس پر ملي بحث بدله شوې ده، څنگه سوله، ستره اسلامي او هېوادنۍ غوښتنه ده، له همدې امله افغان ملت په يو شمېر سوله خوازي او په دې کې هېڅ داسې معامله نه شي، چې ملي کتبي او وروستۍ لاسته راوړنې تر پېښو لاندې کړي او يا دا چې په سخته درانه منځته شوي نظام د چپه کېدا سبب شي، له نېکه مرغه له افغان حکومت سره ملت په دې کې يوه خوله دی او په ملي يووالي د باعزت او اصلي سولې غوښتنه کوي. افغان حکومت په ګور د لاهور د ملت د سياستونو، صدني لوتلي او د استازيو لفظونه تر لاسه کړي او د سولې لپاره ملي اجماع رامنځته شوي ده، له امریکا متحدو ايالتونو سره هم د سولې پر سر افغان حکومت وروستی هڅو کې نه رسېدلې دي، ولسمشر محمد اشرف غني خپله دا مسئله څاري او د سپينه ماڼۍ په دې خوښه راغلي، چې په افغانستان کې يې: **کلنه جګړه ختمه او د دې لپاره سياسي حل لاره غوره شي.** افغان حکومت او ملي نه د سولې ارزښت ډېر لوړ دی، هر افغان تر هر څه مخ کې لومړی د سولې ارمان لري، له همدې امله د سولې لپاره هېڅ هم او برخليک ټاکونکي پړاو نه رسېدلي دي، له دې وړاندې افغان ملت او په ځانګړې توګه حکومت د سولې لپاره د خبرو له غرنګوالي او په دې اړه د امریکا د استازي او طالب ډلې ترمنځ له پرېکړو يې خبره ساتل شوې وو، څنگه په دې کې تر کاسې لاندې نيم کاسه وه، خو ملت له دې سترې دوکې په وخت خبر شو او نصيب يې ونيو، چې نور د بل د ګټو ښکار نه شي او يوځل بيا يې خداى مه کړه دا معامله پر شانګ نه او نه باسي، څنگه ملت نور په هېڅ توګه پر شانګ نه مني او د پر شانګ پلونه يې ټول پر ځان پسې لوتلي دي. اوس افغان حکومت د ملت په استازولۍ له امریکا سره د باعزت له سولې لپاره وروستی پرېکړې ته رسېدلی دی، د سولې لپاره د امریکا متحدو ايالتونو ځانګړې استازي نه هم ملت او هم حکومت خپل پلغام او اندېښنې وړاندې کړي او د امریکا حکومت هم د افغانانو ملي غوښتنې ته د روانوې سرچينې کړې دي. خپلدار له څو ورځو را هېڅې په دې اړه له بېلابېلو لورونو سره کورۍ پروڼ هم هغه ولسمشر غني ارګ ته يو ځل بيا ور غوښتې او د يو شمېر جهادي او سياسي مشرانو په حضور کې يې د سولې ملي غوښتنې ورته بيان کړي او له طالبانو سره يې د سولې لپاره د نورو خبرو په اړه چې پېښې ساتل کېږي، خپلې اندېښنې ښکاره کړي. دوی پرېکړه وکړه، چې په دې اړه په بيا هم سره ويني، په ورته وخت کې د ناپو د غړيو هېوادونو استازي د دغه تړون د سرمنشي په نومول په سپينه ماڼۍ کې په دې اړه خبره شوې دي، د ناپو سرمنشي پيسې ټولټيکنر له ولسمشر ډونالډ ټرمپ سره کتلي او دواړه لوري د افغانانو د ملي غوښتنو په پام کې نيولو سره د سولې لپاره پر سياسي حل لارې خوسې دي، د ناپو غوښتو د پيسې ټولټيکنر په مشرۍ په سپينه ماڼۍ کې پروڼ جوړه او نن به هم دوام وکړي، په دې غوښتو کې د نورو مسئلو تر څنګ د افغان سولې د بهير پر پرمختګ هم بحث وشو. ناپو او امریکا د افغانانو د ملي غوښتنې پر بنسټ د باعزت له سولې هرکلی او ننگه وکړه. افغان حکومت او ملت دواړه د امریکا او ناپو د بڼه نيت د زړه له تله منډاوې دي او هيله لري، چې دا لوري د سولې له مخې وروستي خپلونه هم په ستر قوت سره لري کړي او پر هغو هېوادونو او لورونو په ټول وس فشارونه راوړي، چې دا خپلونه را وراوړي او د سولې ښکاره يا پټ مخالفت کوي.

علامه سيد جمال الدين افغان د ختيځې نړۍ ځلانده ستوری او د افغانستان ستر ملي او تاريخي شخصيت دی

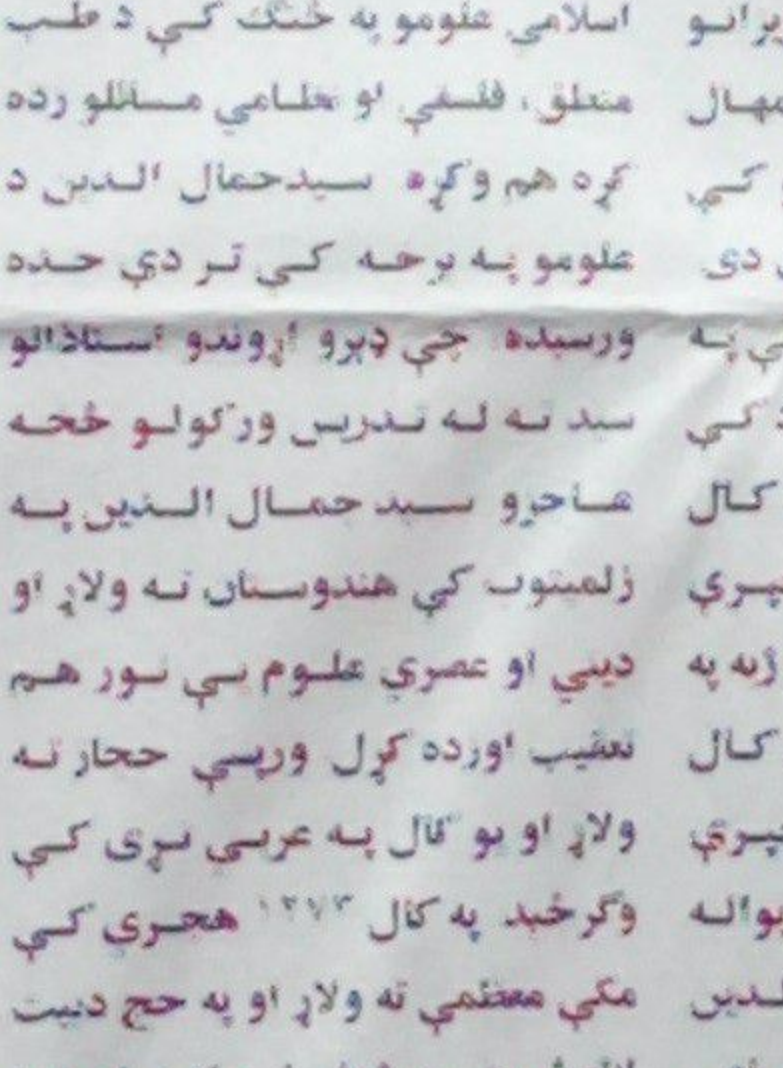
شاولي قرار

مسلمانانو او هندوانو تر منځ نفاق ته دېسې ټکی ورکړې او د هندي متحده سيد احمد خان سره يې يو ځای د خرافاتو پر ضد تبليغ کاوه. د بریتانوي هند حکومت سيدجمال الدين کلکتې ته راوغوښت او په ۱۲۶۱ هجري کال کې يې بریتانې ته تعيذ کړ. نوموړي هم غوښتل، چې خپله مبارزه د استعمار په زړه لاند کې پر مخ بوزي په لندن کې انګرېزي دولتي مقاماتو غوښتل سيدجمال الدين ته د سوډان د بادشاهي د مقام په ورسپارلو دی فاتح او غلی کړې، خو نوموړي انګرېزانو ته د دې وړانديز په خواب کې وويل: « ستاسو دغه وړانديز ماته دلالت ستاسو د پاتل توب په ساسي چارو کې کوي. آيا سوډان ستاسو مال دی، چې بادشاهي يې ماته راکوي؟ سوډان د سوډانيانو حق دی، که ستاسو سوله خوښوونکي ياست نو ستاسو ته لارمه ده، چې د آيرلېنډ ستونزې ته ورودانګۍ، چې له هره پلوه ستاسو ته نژدې دی، انګرېزي دولت پرېکړه وکړه دا وار

راښکاره شوې، پلار يې هغه د دوی کلي نه نژدې د حصراتو دیني مدرسې ته، چې د کامې د شيرکې په سيمه کې واقع وه، ولېږه څه موده هلته د ديني علومو په زده کړه بوخت شو او ورپسې د خپل پلار په ملتيا پلازمېنې کابل ته راوړل شو. دلته سيدجمال الدين د وخت له څوګانې نه خوا؛ زيارل شو او وروسته چاپ ته ورکړل شو، چې وروسته بيا څو څوځلې نور هم چاپ شوي دي. دغه ډول سيدجمال الدين افغان علمي او ادبي ليکني، په انګرېزي او عربي ژبو د صباخاتفين په نامه جريده کې هم

دسترعالي، نابغه، فيلسوف او پرسوال شخصيت علامه سيدجمال الدين افغان فرهنگي، علمي او ادبي چوپړونه او خدمتونه د يادولو وړ دي چې اوس ټول افغانان پرې زيات وياړي او ددغه افغان ستر شخصيت خدمتونه په زيات درنيت سره يادوي. عربي پوه، محمدباشاالمخرومي دحاضرات جمال الدين افغان: په نامه په خپل اثر کې دغه راز په بندان کې عالم عبدالحميد قصاب او همدارنگه په ډيلي کې تاريخ پوه سيدميارالدين رفعت قاضي محمدعبدالقار، مصري عالم مصطفى عبدالرزاق، روسي عالم بلخايف، تاحکي عالم حقي نظروف او هم د افغانستان لويو ليکوالانو عبدالحي حبيبي، محمودعثمان صدقي، مولانا محمدامين گيايي، سيدفاسم رشيا، گل پاچاه الفت، خادم دکتور طيبي، روهي، مولانا حبيب الرحمن مهدي قريشي،

د ختيځ ستوری علامه سيد جمال الدين افغان

په ۱۹۲۸ م کال په لندن کې حسري شوي چې ټوله محتوا دانګرېزانو دسياست په اړه وه او هم هغه مهال د يادې جريدې په ۲۰۱۱ ګڼو کې د ايران سياست غښل شوی دی. دغه راز دده علمي او ادبي ليکني په اردو ژبه په کلکتې او حيدرآباد کې هم په ۱۸۶۵ م او په ۱۸۸۳ م کال کې په اردو ژبې ژبو خپرې شوي دي. همدارول په ترکي ژبه په ۱۸۷۰ م کال او په ۱۸۹۲ م کال په استانبول کې هم مقالې خپرې شوي او په دې توګه يې په نړيواله اوسيمه بيزه کې سيدجمال الدين افغان ادبي، سياسي، اجتماعي او فرهنگي شخصيت ځنولې دی، دافغانستان دغه ستر علمي، فرهنگي ادبي شخصيت ډګران هېواد، په خاصه توګه دلسوی نگرهار او کونړولایت، ملکي ډيول افغانستان دحلکو لپاره ستر وياړ گڼل کېږي او تل به افغانان ددغه ستر او نامه شخصيت علمي، فرهنگي او ادبي خدمتونه په ډير وياړ سره يادوي.

دافغانستان د مشهور ديني، روحاني، علمي او ملي شخصيت په توګه علامه سيد جمال الدين سيد صفر خان زوی او په خټه پښتون افغان دی، چې له نن څخه ۱۱۱ کاله پخوا يې په جلا وطنۍ کې له دې نړۍ څخه سترگې پټې کړې دي. علامه سيد جمال الدين افغان د ۱۲۵۲ هجري کال د ليندۍ (فوس) په مياشت کې د افغانستان د کونړ ولسوالۍ ولايت په اسد آباد کې په يوه روحاني کورنۍ

مجموعه يې په توګه چاپ شوي دي. بيا دغه مجموعه دمولانا هيدالته صافي اوسمندر غوربالي له خوا په پښتو او دري ژبو په کابل کې هم چاپ شوې ده. دغه راز د تتمه البيان في التاريخ الاغان، سيدجمال الدين افغان بل علمي او ادبي اثر په عربي ژبه په ۱۳۱۸ هجري قمري (۱۹۰۱ م) کال کې په قاهره کې چاپ شو، بيا همدغه اثر په ۱۳۱۸ شمسي کال په پښتو

سيدجمال الدين هېواد نه وشړې فرانسويان، چې هغه هم د انګرېزانو سخت رقيبان وو. د سيدجمال الدين شخصيت ته منوڅه شول او هغه ته يې په فرانسه کې د هټونکي او سياسي فعاليت اجازه ورکړه. نوموړي هلته خپلې مقالې د روس او انګرېزي استعماري سياستونو په اړه ليکل شولې. د وخت د مصر او ترکي پر حکومتونو يې کلکي بيوکې کولې. په دغه وخت کې د سيدجمال الدين يو بل همکار، چې محمد عبده نومېده، هم پاریس ته راغی. دوی دواړو په ۱۲۶۳ هجري کال کې د عروه الوقتي، د ورځپاڼې لومړۍ گڼه په عربي او فرانسوي ژبو نشر ته وسپارله، چې په ډيرو هېوادونو کې د سياستوالو د پام وړ وگرځېده. دا نشریه به فرانسه کې لاس په لاس د خلکو په منځ کې د لوستلو لپاره گرځېدله. نوموړي ورځپاڼه د اتلوسگيو له نشر وروسته په کال ۱۸۸۳ زېږديز کې معادزه شوه. وروسته د ۱۸۸۳ زېږديز کال په ۱۲۶۸ ل لیکوال ملک خان، سره په ګډه د صباخاتفين، په نامه په عربي ژبه د يوې ورځپاڼې په خپرولو پيل وکړ، خو د دې نشرې مطالبو د انګرېزې په ايران کې په خطر کې اچولې. انګرېزانو دا ورځپاڼه په ۱۸۹۲ ز کال د مارچ په مياشت کې بنده کړه. ورپسې په ۱۸۹۲ ز کال کې د عثماني ترکي پاچا سلطان عبدالحميد، سيد ترکي ته وروپاله استامبول ته په رسېدو يو جگپوړي امر، چې دده

ورژده کوي، چې عقیده وشړي، ليکن فلسفه انسان له دين څخه د رڼګروزي، سيد په ۱۸۸۴ زېږديز کال کې بېرته لندن ته ولاړ او هلته يې د ايران پاچا قاجار له رسمي استازو سره مرکه وکړې او وروسته له هغې يې ايران ته د ورتګ بلنه ورکړه. سيد په ۱۸۸۸ زېږديز کال کې تهران ته ورسېد. د سيد په لومړنيو مرکو کې، چې د ايران له پاچا سره يې لرلې، د ايران عالمان د هغه پر

تفکر راټول کړل. په دې مرکو کې سيد په سپينو خبرو د ايران دولتي مقامات په ځان ځاني تورن کړل او له ټولو ايراني روڼ اندو او مورينو څخه يې وغوښتل، چې په يوه عمومي نهمت کې د انګرېز د استعماري پروگرامونو پر ضد ملي پاڅون وکړي. همداراز کوم وخت، چې سيد قاجار په حرم سرای کې ډېرې بې تکاح بڼې وليدلې، حرم يې مردود وبله. دغه ايراني پاچا له سيد څخه د پښتون لار خپله کړه او په يوه پلمه يې سيد آذربايجان ته ولېږه کله، چې د روس دولتي مقامات باکو ته د سيد په راتګ خبر شول. د هغه هر کلي يې وکړ او له دې، چې د افغان پاچا محمد اعظم خان وزير پاتې شوی و، هغه ته سياسي پناه ورکړه.

سيدجمال الدين د روس له قيصر سره د نړيوال سياست په باب اوږدې خبرې تر سره کړې او په ورځپاڼو کې يې د انګرېز د استعماري سياست، په ايران کې ادازي فساد او د روس د استعماري کړنلارې، په افغانستان، ايران او هند کې تودو او بو ته د رسېدو په باره کې بې مقالې او ياداسونه وليکل او جلا په کړل. سيد د ستر پېښور، په سار کې د (معنی او مفاهيم بر لاسي پر ماترلايرم باندې، په باره کې منطقي بحثونه تر سره کړل. روسي ژبه يې يوازې په يوه اوونۍ کې په هغه کچه زده کړه، چې په بحثونو کې يې نور زياتونکي نه حاجت نه درلود. سيد جمال الدين د روس قيصر قانع کړ، چې هغه ۵۰ ميليونه روس ميشته مسلمانانو ته قرآن کریم او نور ديني کتابونه چاپ کړي. سيد په پيټربرگ کې د ميشتو قرعزي، ايراني او فقاري ځوانانو پر روزنې پيل وکړ، ليکن د روس دولت ډېر ژر سيد له روسي شاهه سيد آلمان موئت ته ولاړ او په ۱۲۶۸ ل کال کې افريش ته مهاجر شو او په ۱۲۷۰ ل کال کې بېرته لندن ته ولاړ. په لندن کې يې د يوه مشهور هندي ليکوال ملک خان، سره په ګډه د صباخاتفين، په نامه په عربي ژبه د يوې ورځپاڼې په خپرولو پيل وکړ، خو د دې نشرې مطالبو د انګرېزې په ايران کې په خطر کې اچولې. انګرېزانو دا ورځپاڼه په ۱۸۹۲ ز کال د مارچ په مياشت کې بنده کړه. ورپسې په ۱۸۹۲ ز کال کې د عثماني ترکي پاچا سلطان عبدالحميد، سيد ترکي ته وروپاله استامبول ته په رسېدو يو جگپوړي امر، چې دده

له هرکلي کوونکو څخه و، نه سيدجمال الدين ته وپوښتل، ستاسو اتاليه يا سامان او لوازم مو چېرته دي؟ سيدجمال الدين ورته وويل: د کتابو او کتابونو له صندوق څخه پرته نور څه نه لرم. امير خواش واکړ. د هغو ځای ماته راوښايست. سيد خپل لاس خپل ټبر ته ونيو او وې ويل، دا زما د کتابونو صندوق دی او بيا يې اشاره خپلو اغوستو جامو ته وکړه او وې ويل، ۳

زلمی خلیزاد لارې ته سم کړای شو

په رېښتيني ډول سره د افغان سولې قيمت هر افغان له تر لعلو او جواهرو نور دی، خو دا چې د هېڅو په نوم لويې روانې دي او تراوسه يې هېڅ امتياز او له ګټې څخه افغانان نه دی برخمن شوی، نو دا بيا بېرته انډېمونيټي ده. د سيمې هېوادونو ته د افغان سولې لپاره د امریکا د لوبه لوبوي رېښتيني نه دی چې په

وړاندې يې د امریکا له ولسمشر ډونالډ ټرمپ څخه ليدلې، تر پېرليو چارو وزارت او پښتوونډه پورې سخت تړون او هڅو کړې شوې وای، خو وې تر اوسه د خپل زاد او مېلمنو د خبرو اميزي او څرګند نه لګېږي. آه دي له دا جوته شوه چې خپل زاد د دې پېرۍ مخه بل لورته کړه کړي وه، خو دا چې څنگه سمې نه رانغه دې خبرې ته راخصم. خپل زاد لسوي اسيا، خصوصاً منځني اسيا له را ليدل شوی خپل زاد د ټاکنو

ادب ، تاریخ او فولکلور

پر توري کرښې، سپينې خبرې

دوهمه او وروستۍ برخه

حضور درلود. نو بیا تر څه پورې هېڅکله هم کوم لوري د اعتراض غږ پورته نه کړ، خو د ډیورنډ کرښې په باب له ۱۸۹۳ م کال وروسته په ۱۸۹۸، ۱۹۰۵، ۱۹۱۹، ۱۹۲۱، ۱۹۳۰ کلونو او نورو وختونو کې څو ځله له هر افغان واکمن سره د بیا بیا تائید او تصدیق په باب خبرې شوي دي. دا د دې مانا ورکوي چې دا کرښه کومه طبیعي پوله نه وه او یوازې د بریتانوي هند او افغانستان د امیر د نفوذ یا اغېزې موقته ساحه په گوته کوي.

سر ویلم کیر فرانسېز ټایبلر وايي: «دا کرښه د قوم پېژندنې، جغرافیه او تگلارې له مخې یې منطقي بېلګې دي. لویس دویري وايي: «دا د یوې مصنوعي کرښې تر ټولو ښه انځور دی چې یوه کلنوري سیمه سره بېلوي. د بریتانیا د کورنیو چارو پخوانی وزیر او بیا وروسته لومړی وزیر هربرت اسکوټ وايي: «دا فواین ټول ډیورنډ او ټولنیز مفهوم تر پښو لاندې کوي.» د افغانستان پر هر حکومت چې هر څومره فشار راغلی چې دا کرښه په

ډاکټر هېلمټون، چې ټول انګرېزان وو لیکوال ډېر داسې دلایل راوړي چې امیر دا مهال سخت ناروغ د حافظې نوازې یې له لاسه ورکړې او د هېوکو په درد اخته و. هره دویمه څېره پرې بده لیکلې لیکوال دا پوښتنه مطرح کوي، په داسې حال کې چې امیر د خپل حاکمیت لپاره په کور دننه وړې وړې سرداری ځنډې کړې، د خپل حاکمیت ساحه یې پراخه کړه، څنگه دې ته حاضرېدلای شو چې د خپلې خاورې یوه برخه پرېو نه وسې، همدغه پوښتنه یې چې د کتاب په پیل کې مطرح کړې وه، په وروسته برخو کې یې ورته مستدل ځوابونه ورکړي دي.

له هوکړه لیک وروسته حالت: لیکوال پر دې ټینګار کوي چې دا هوکړه لیکک هېڅکله هم د پولو د ثبیت لپاره نه و برابر شوی، نه د انګرېزانو امپراتوري دا غوښتل او نه امیر، ځکه انګرېزان په دې پوهېدل چې د مصنوعي پولو جوړول او بیا د هغو ساتنه له حقوقي، پوځي او اقتصادي پلوه اسانه کار نه دی، په

له دې څخه یوه نیمه پېرې، ښځه لا انګرېزان دي نه منوجه وو، چې روسان په پر افغانستان يرغل کوي، نو ځکه څو د هند وایسرای جنرال لاورنس، د دې شوکتیا په اړه، چې روسیه به پر افغانستان يرغل کوي، ځان په هند له رسوي، ویلي وو. بربرسې چې هغوی لوی گلمونه واخلې او وړاندې ولاړ شي، د ابلین او اکسون تر منځ ولوړي، بربرسې چې دوی خپله لاره ووهي، د سختو هېوادونو پر لور، هغه هېوادونه چې متعصب او زور نفوس لري، چیرته چې به هر پیل کې یوه نه مالدونکي مخکته راځي، دوی مجبور دي چې مقاومت وکړي، هغوی به ډېر ځواک له لاسه ورکړي، بیا به له سترو پیاده وو، ماتو سپرو او له غیونو ډک لویچي نظام سره څنگه هند ویلي او.

امریکایان، چې دلته په پیل کې په ډېر غور راغلل اوس په خپله کې نینتې دي، د پاکستان د نه مهار له امله له سختو ستونزو سره مخ دي او د ساتي امکان یې ډېر دی

لیکوال د نورو لیکوالو په شان «افغانستان د امپراتوريو هندی» کتلي ده.

ډیورنډ کرښه لیکوال په خپل اثر کې ګڼ شمېر داسې دلایل راوړي، چې د هغو له هر اړخیز تحلیل وروسته سړی دې نتیجه نه رسېدلای شي چې دا کرښه په چل، مهارت او یا هم د امیر د ناچورتیا په حالت کې پرې لاسلیک شوې ده. لاسلیک هم پر بل کاغذ شوی او اصلي متن امیر ته نه دی وړاندې شوی، تیمور ډیورنډ او امیر عبدالرحمن خان، چې دواړه په فارسي ژبه پوهېدل او له مخکنی لفظ سره سم متن باید په همدې ژبه ترتیب شوی وای، خو ډیورنډ امیر ته یوازې انګریزي متن ښکاره کړی، چې امیر پرې نه پوهېده او نه هم پر دې مهال له امیر سره د زلمیان او درېمګري په توګه ځوک موجود و، یوازې کس چې د پردې تر شا ناست و او یادښتونه یې اخیستل، هغه هم میر سلطان محمد خان و، چې په خپله پنځلای او ویل کړې چې د انګریزانو جاسوس هم و لیکوال د ډیورنډ د هوکړه لیکک په برخه کې د درېو کسانو رول ډېر مهم ګڼي، چې یو انګریز جاسوس (سالتزین)، بل تیمور ډیورنډ او درېیم

دلته مصدر ښودل شوی چې لازم فعلونه ترې اخیستل کېږي، خو زماني فصلونه یې له متعدي فعلونه سره ښودلې چې مصدر یې تصنیفول دي. لومړی دا چې که چېرې په پښتو ژبه کې له یو مصدر څخه د بېلابېلو زمانو د فعلونو اخیسته کومه ځانګړې قاعده لري او د قاموس په لومړیو پاڼو کې د ګرامر په برخه کې تشریح شي، بیا یې په قاموس کې یوازې د مصدر پر مدخل ښه هم کېدای شي او یوازې له هغو مصدرونو سره چې اخیستل شوي فعلونه ولیکل شي چې ورڅخه د بېلابېلو زمانو د فعلونو اخیسته کومه قاعده ونه لري دوهم دا چې ولې یوازې دا درې حالت لیکل شوي حال دا چې له یو مصدر

دې تړون او نړۍ وروسته ټولو اسادو کې د نفوذ ساحه ذکر شوې ده، نه له بریتانوي هند سره د دې ځمکو د الحاق مسئله ده په دې برخه کې د انګریزانو د هغه وخت د لومړیو وزیرانو، ډیورنډو چارو وزیرانو، ځینو سفیرانو، پوځیانو او ژورنالستانو نظرونه هم د سند په توګه راوړي دي. لیکوال وايي چې کله هم د تزارې روسیې او افغانانو تر منځ پولي ثبیت شوي او همدې انګریزانو په کې

کېنودل شي چې دوی مستقل هېواد غواړي او که پرته له خپل پلرني هېواد افغانستان سره یو ځای کېږي او له پاکستان او هند سره خو د یو ځای کېدو خبره هېڅ مطرح نه وه د پاکستان له جوړېدو سره سم افغان دیپلوماتانو اووه ورځې په متواتر ډول په لندن کې د بریتانیا د بهرنیو چارو له وزارت سره خبرې وکړې او له خپلې خاورې سره یې د جلا شویو سیمو د بېرته الحاق غوښتنه وکړه انګریزانو

پوهاند اسمیل یون

مکتی بر کتاب چاپ شده (دري افغاني)

حیات الله حلیم

زبان ازبندو پیدایش خود وسیله الفهم وتفهم درین انسان ها و جوامع بشری بوده ، لیکن تمام زبان های جهان همزمان یکسان نبوده وروزی همفرشه نظریه مهاجرت ها از قدیم بشریه مناطق و جغرافیای دیگری نقل مکان گردیده که به این اساس تنوع و تغییرات در زبان ها بوجود آمده است ودرپهلوی این تغییرات با گذشت زمان در قالب هر زبان لهجه های متفاوت نیز بوجود آمده است . درجهان امروزی درحدود هزاران زبان با تکلم کاملاً متفاوت وجود دارد که برعلاوه تفاوت تکلم به رسم الخط های جداگانه نیزتجزیرمیگردد رسم الخط عربی ، انگلیسی ، روسی و چینیایی رسم الخط های معروف جهان میباشد ، ناگفته نباید گذشت که در داخل رسم الخط های که در فوق از آن تذکر به عمل آمد صد ها زبان معروف جهان شامل میباشد که از جمله یکی زبان : دری افغانی

په اوردو کې ، آمو ، او ، ابا سین ، د افغانو طبیعي پولي بولي او له نړۍ څخه غوښته کوي چې د دې هدف لپاره له افغانو سره ودرېږي دی په دې برخه کې د برتانويانو ډېر اعتراض هم یادوي ، لکه یو برتانوي جنرال سرجمر کورټون چې ویلي وو : «رموز د امپراتورۍ طبیعي پوله ابا سین دی چې بل څوک یې د نیولو جرئت هم نه شي کولای ، لیکوال وايي د خاورې همدې پهلون افغانستان کمزوری ساتلی او له شي کولای به سیمه بیزه او نپرواله کچه خپل حقوق ترلاسه کړي دی په دې سفر دی چې پړوال زبر څو څو څو په اوسني شکل نه پاتي کېږي ، امریکا ورځ تر بلې پخواني زور او ځواک له لاسه ورکوي ، چین او روسیه په سیمه بیزه او نپرواله کچه د دوو نویو زبر څو څو په توګه راڅرګندېږي لیکوال په دې خبره هم حواشني

میباشد که به رسم الخط عربی تحریرمیگردد و از قدیم ایام در مناطق آسیایی مرکزی به آن تکلم میشد و نیز مادریان فارسی ایران کنونی و تاحکی ماورا النهر میباشد فی الجمله زبان دری از زمان آریایی ها در افغانستان، ایران و ماورا النهر متکلمین زیادی داشت ویکت زبان باستانی است ، به هر صورت در مورد چگونگی زبان دری ، به جستجو گردآوری و مقدمه محترم مصطفی «ممرزی» کتابی بنام «دری افغانی» تهیه و ترتیب گردیده که در آن در ۲۷ عنوان و ۲۲۲ صفحه پیشینه و تمام سرگذشت زبان دری تجلیل گردیده است که به اندازه کافی در مورد زبان دری افغانی آموزنده میباشد ، درس کتاب زبان دری افغانی از زبان فارسی کنونی یک زبان کاملاً جدا و مستقل قلمداد گردیده و اطلاق نام فارسی به دری بک غلط محض خواننده شده است زیرا ایرانیان که دایم خود را در تمام مسایل آقاییون معرفی میدارند زبان دری محفوظ میباشد

گرام دی، لکه جواهر لعل بهرو، اولف کابرو، حجاج، میرزا، لیاقت علی خان، د بریتانیا حکومت او نور... د ډیورنډ عمیري هل لارې لیکوال خپل اثر له یوه هدفین مسرد پیل کړی او پر یوه هدفین او هیله من بهیر یې پای ته رسولی دی لیکوال د یوې نتیجې په توګه وايي چې د افغان عمیري د دویم اوردوالي یو اساسي علت ډیورنډ کرښه ده، که چېرې دا کرښه نه وای افغانستان به د لویې لویې ډگر نه وای په افغانستان کې به جګړې نه وای، افراطیت به نه وای، د روسانو او امریکانو بربلونو ته به زمینه نه برابریده او د سړۍ ګڼ شمیر هېوادونه به د افغانستان په کپ کې نه راټاله کېدل، دی وايي چې په سیمه کې پاکستان هغه نوی هېواد دی چې له پیله یې د ځمکنیو سرتیري درلودل، دی وايي کوم ظلمونه چې پاکستانی بوځیانو پر پښو کړي، هېڅ یوغلگر نه دي ترسره کړي، لیکوال دا ادعا ثابتوي چې پاکستان د ځمکنیو شوق لري، د هند او افغانستان پراخې ځمکې یې لاندې کړې دي، بیا وايي: «تر هغه پورې چې پاکستان له ځمکنی پلوه مهار او راکم نه شي، په دې منطقه کې طبیعي ثبات نه راځي، دی د پېړیو

رسمیت وپېژني، چا ورته غاړه نه ده اېښې، ان د ډېرو کمزورو حکومتونو واکمنو هم دا کار نه دی کړی کله چې پاکستان د یوه نوی دولت په توګه ظهور کاوه، نه هغه یوه اوونۍ دمخه افغانستان بریتانوي هند ته په رسمي ډول احتیاج وکړ او په کې یې وویل چې له ډیورنډ کرښې اخوا د بریتانوي هند تر کنترول لاندې پښتو لپاره باید د ټولپوښتي ځانګړی صندوق

کېنودل شي چې دوی مستقل هېواد غواړي او که پرته له خپل پلرني هېواد افغانستان سره یو ځای کېږي او له پاکستان او هند سره خو د یو ځای کېدو خبره هېڅ مطرح نه وه د پاکستان له جوړېدو سره سم افغان دیپلوماتانو اووه ورځې په متواتر ډول په لندن کې د بریتانیا د بهرنیو چارو له وزارت سره خبرې وکړې او له خپلې خاورې سره یې د جلا شویو سیمو د بېرته الحاق غوښتنه وکړه انګریزانو

د پښتو قاموس څرنگوالی

څخه فاعلي یا مفعولي اخیستل شوی نوم یا صفت ته بېل مدخلونه ورکړ شوي ګریابول معنی مت ته په هماغیزه کلیمو دوي لیکي ځکه شوي او بیا بل ځای ګریابوونکی فار، م په هماغیزه کلیمو مانا شوي دا کېدای شوي له ګریابول څخه وروسته د فرعي مدخل په ډول یوازې له ګرامري ځانګړتیاوو سره یې لیکل شوي وای لکه ګریابول معنی مت ۱. اړول، محتاجول ۲. ځنډول ۳. بېکاره کول ګریابوونکی فار، م په پای کې د ضاعلي اسدانه غصنفر

د پښتو قاموس څرنگوالی

څخه د نورو زمانو فعلونه هم اخیستل کېږي لکه نږدې تېره - کرنگولی یې دی ، لږې تېره - کرنگولی یې و ، تېره روانه - کرنگاوه یې ، راتلونکې روانه - کرنگوي به یې ، نږدې راتلونکې - کرنگولی به یې وي دریم وای له ځینو سره لیکل شوي او له ځینو سره نه که د دوی لیکل اړین بلل کېږي، نو بیا کېدای شوي د فرعي مدخل په ډول تر اصلي مدخل لاندې په یوه لیکه کې لیکل شوي وای د دې پر ځای چې د پاتې درې لیکني وپېژندي ځکه شي او د قاموس حجم ډېر شي همدې ته ورته له یو مصدر

په لویو جرگو کې د افغان ښځو ونډه

گل آغا احمدی

د افغانستان په سیاسي بېر کې د ښځو ګډون ډېرې هلې ځلې لري او تر دې مهاله هېڅکله د افغان ښځو ګډون د دوی د واقعي نفوس په تناسب په سیاسي بېر کې په نظر کې نه دی لېوال شوی او افغان ټولنه یوه نارینه سالارنه ټولنه ګڼل کېږي د افغانستان په تېر تاریخ کې له افغان ښځو سره دوه ډوله چلند شوی په دې ډول چې یو شمېر حاکمانو او سیاسي رژیمونو افغان ښځو ته په سیاسي بېرونۍ کې سمبولیک استازیتوب ورکړی او د ښځو د حقوقو څښتنې برخې یې په رسمیت پېژندلې دي دغې کټګورۍ حاکمانو د ښځو حقونو ته درناوي څرګند کړی او د دوی حضور په سیاسي صحنه او لویو جرگو کې ضروري ګڼي، خو د دې پرعکس د افغانستان هغو حاکمانو، تنظیمونو، حګګي ډلو، رژیمونو، یا خوځښتونو د هېواد په سیاسي بېر او لویو مجلسونو کې افغان ښځې په جوړلېه توګه له سیاسي او ټولنیزو حقونو څخه بې برخې کړې چې دغه راز حقوق په رسمیت نه پېژني او د مختلفو دلايلو له مخې یې افغان ښځې په سیاسي محاذونو کې له برخې اخیستلو څخه محرومې کړې دي د لومړۍ کټګورۍ د مشرانو او رژیمونو له خوا د افغانستان په

استازیتوب د څرګندولو په موخه یې هڅوی ته په لویو جرگو کې برخه ودرکول یو دودګر څولۍ چې په دې لیکنه کې به یې یادونه وشي د غازي امان الله خان د وخت لویه جرګه

د غازي امان الله خان دوکمني پرمهال لویه جرګه چې په ۱۳۰۱ هجري لمریز کال یې د افغانستان د عالیه دولت د اساسي نظامي، په نامه د افغانستان د دولت نومېږي اساسي قانون تصویب کړ، د وخت د پاچاه اعلیحضرت غازي امان الله خان د مړینې ملګري لږا په ګډون یو شمېر ښځو هم د همدې جرګې د غړو په توګه په کې ګډون کړی وو او د دې جرګې د ټولو غړو شمېر ۱۰۰۰ ته وو

بېرته پکې ګډون کړی و، چې ۲ يې د شورتي کمېسيون د تړو په توګه او ۲ يې د استازي غړو له جملې څخه وې
د محمد داود خان د وخت لویه جرګه:
د افغانستان د لومړني جمهور رئیس شهید سردار محمد داود خان د واکمنۍ پر مهال او د جمهوري رژیم په لویه جرګه کې ۱۲ ښځو ګډون درلود دغه جرګه چې په ۱۳۵۵ هجري لمریز کال جوړه شوې وه، د ټولو غړو شمېر یې ۳۹۹ نه وو او سردار محمد داود خان یې د جمهور رئیس په توګه نایب کړ

پاچاه اعلیحضرت محمد ظاهر شاه د ملت د بابا واکمنۍ وه، د یوې لویې جرګې په ترڅ کې د افغانستان اساسي قانون تصویب شو په دغې لویه جرګه کې چې د غړو شمېر یې ۴۵۲ ته وو، ۶ ښځو استازو د پاچاه د فرمان پر مخکې وه دغه خبره د یې یې سي راديو د پښتو او فارسي خپرونو په آرشيف کې ثبت ده
د مجاهدينو او طالبانو د وخت غونډې: د اهل حل و عسف د غونډې په شمول هغه شمېر دیني او ټولنيزي غونډې چې تر مختلفو نومونو او عنوانونو لاندې له ۱۳۵۸ کال څخه تر ۱۳۸۰ هجري لمریز کال پورې مجاهدينو او یا طالبانو د هېواد د نه یا بهر جوړې کړې دي، د لویې جرګې نوم نه دی ورکړ شوی او په هغو کې د ښځېو او د ګډون اندازه صفر وه همدارنګه واک ته له رسېدو څخه د مخه د مجاهدينو د تنظیمونو په هر ډول سیاسي، تعلیمي، اجتماعي او هراړخيزو فعالیتونو کې د ښځېو و ګډون اندازه صفر وه او د افغان ښځو حضور ته یې په خپلو فعالیتونو کې هېڅ ډول ځای نه و، ورکړی کله چې په ۱۳۷۱ هجري لمریز کال په کابل کې د ارواښاد حضرت صفت الله محدودې او شهید ترهان الدین رباني په مشرۍ د اسلامي دولت په نامه د مجاهدينو د ځینو ډلو واکمني پیل شوه نو ورسره سم په کابل او ځینو ولایتونو کې د جهادي تنظیمونو جنسختي کورنیو جګړو روږ و پیاوړی

کړی وو، چې ۲۰۰ غړي یې ښځې وې او د ګډون ونډه ۲۴ سلنه وه
۵ عمومي لویه جرګه چې په ۱۳۹۰ کال کې جوړه شوې وه، له ټول هېواد څخه ۲۳۰۰ کسانو ګډون په کې کړی وو چې ۱۸ سلنه یې ښځې غړو تشکیلوله
۶ شورتي لویه جرګه چې په ۱۳۹۲ هجري لمریز کال په کابل کې د لویې جرګې په تالار کې جوړه شوې وه، د غړو شمېر یې ۲۱۰۰ ته وو چې ۴۰۰ نه غړي یې ښځې وې
په ملي بنسټونو کې د افغان ښځو ونډې: ضروري ده، چې په دې ځای کې یو شمېر هغه سلفي یادې شي چې له ۱۳۸۱ هجري لمریز کال وروسته د لویو جرگو په شمول په ځینو ملي نهادونو کې د افغان ښځو د ګډون لپاره په نظر کې نیول شوي دي لکه ۱ په بېرته لویه جرګه کې د ښځېو و ګډون ونډه ۲۷ سلنه
۲ د اساسي قانون په لویه جرګه کې د

افغانستان دایمي استازې هم ښځه پاكل شوې ده
اخځلیکونه
۱ رزان افغان در ده سال گذشته، لیکنه د افغانستان د رسبو مرکز
۲ افغانستان د احتیاطي مرکزي اداره، ۱۳۹۷ هجري لمریز کال راپور
۳ افغان، ښکاره، د حامد کرزي په دوره کې د ښځو پرمختګ، لیکنه، ټول افغان ویب پاڼه،
۴ د ښځو چارو وزارت، بریښنا پاڼه،
۵ د ملګرو ملتونو د یونیم راپور
۶ یې یې سي راديو، د پښتو او فارسي خپرونو ویب پاڼې

چې بنا هم ښځې وونه د هېواد په سیاسي او اجتماعي مقام کې مناسب ځای نه و، له سیاسي ټولنیزو چارو څخه محرومې شوې په روانو چارو کې یې د حضور او مخکنګ برخه ډېر شوه غالبانو هېڅ ځینو لیکو او فعالیتونو کې د ښځېو و ګډون لپاره هېڅ ځای نه درلود او کله چې په ۱۳۷۵ هجري لمریز کال د ملا محمد عمر په مشرته د طالبانو د اسلامي امارت واکمني په کابل کې پیل شوه نو ورسره سم یې له ټولو دولتي او تعلیمي ادارو څخه د ښځېو کارمندانو سوونکو، محصلینو او زده کوونکو حضور په

جرګه کې د ښځو حضور فعال وو او د غړو یوه برخه یې ښځې وو تشکیلوله باید وویل شي چې غځې لږا پر لیکه هم مهال د افغانستان د خلق دیموکراتیک ګوند په ښځېو څانګه کې یوه فعاله

سیاسي بېر او په ځانګړې توګه لویو جرگو کې د مړمنو د سمبولیک په ۱۳۴۳ کال کې چې د وخت د **د هالیوود ستوري د مهاجرو په کمپ کې یوه اوونۍ تېره کړې**

په لغمان کې په نوي رنگ دودیزه پسرلنۍ مشاعره

ترنومونه یې کول او ناستو مینه والو به په خوند او چکچکو بندرګه کول، خو چې مشاعره ختمه شوه، معنایي نه وه، چې دا رنگین ماښام دې هم پای ته ورسېږي همدا چې محلي مشهور سندرغاړی پاچا خان پر سټیج راښکاره شو، د مینه والو چکچکې شوې او د برم او رومان یوه نوې برخه پیل شوه خان ګڼې محلي سندرې وویلې او د ضلېلي، ازمويې او رباب په سر او تال کې یې د ملنګ حان، محمدنوربان او حیایان استاد شعرونو ته سادګانې ورکړې د شپې شاوخوا ۱۲ بجې دا هر څه پای ته ورسېدل، خو مېلمو او کورنیو له دې هنري ماښامه خوند واخیست چې په زړه پورې خاطرې ښه ښه یې

کړل د مشاعرې په ښه څنډه کې، د بریوي لویې سپینې پردې، د هېواد او په ځانګړي ډول د لغمان د ادبي، فرهنگي، هنري او علمي دې د احساساتو پر ځای هیرت ته نومېږنو وورکړي د لغمان والي د مشاعرو او دغه شان ادبي محفلونو پر ارزښت وغږېد ده وویل چې دا

ټولنیزو چارو کې د ولسمشرۍ ماڼۍ سلاکار لعل پاچاه ازمون، دمهنترلام ښاروال نذیر الله الکوری، ګڼ شمېر چارواکي او

د لغمان د اطلاعاتو او فرهنگ ریاست د وري په اووم ماښام د هنري مشاعرې کوربه و د روماني فضا، معطرې هوا او طبیعي مناظرو

ډېره د هیرېدو نه وي سمور لغمان پسرلنۍ مشاعره یوه دودیزه مشاعره ده، چې هر کال د اطلاعاتو او فرهنگ ریاست نه لوري، د دې ولایت د فرهنگیانو او مدني فعالانو په همکاري، جوړېږي او د نورو ولایتونو له دودیزو مېلو او مشاعرو سره یې ښکاره توپيرونه دا دی، چې هم فرهنگي تنوع لري او هم یې فنکاران او هنرمنان

هستیو او مشاهرو تصویرونه او نومونه یو په بل پسې راښکاره کېدل که څوک به له مشاعرې راهبر کېده، د تفریح او هنر دې منظرې پام اړولی شو په منځ کې د لغمان تياتر د لوبغاړو نه لوري د پښتو خرافاتي فلمونو پر موضوع یو تمثیل هم وړاندې شو چې موسيقي، په بندرګه، ګڼ شاعران سټیج ته راغلل او خپل نظمونه، غزلې او نور اشعار یې د دکلمې او ترنم په ډول پرله پسې وړاندې

سلگونه شاعران، فرهنگ پال او د شعر او ادب مېسوال د مشاعرې برخه وال وو غونډې ته د پیل په څېر کې، د اطلاعاتو او فرهنگ رییس فیضان الله پټان وویل چې سړنۍ مشاعره له نورو څخه له جلا خوندنه برخمنه څخه ده، چې هم په کې د شاعرانو او مینه والو شمېر ډېر دی او هم په کې لیکل شوي هنري ماښام یې ډېر لږ لیکل شوي شاعرانو غږ وکړ چې په اشعارو کې

ترڅنګ، د مشاعرې درنځ او ټول چاپېریال په مصنوعی راتلونو سینګار و د مینه والو ګڼې ګوڼې او ازدحام، د مشاعرې کیفیت لاسي زیات کړی و له کابل، خوست، غزني، ننگرهار، کونړ، میدان وردګو، لوګر او نورو ولایتونو څخه د راغليو نوموتو شاعرانو په شتون کې، ماښام مهال مشاعره پیل شوه د لغمان والي محمد آصف ننگ، مرستیال والي شهزاده مخلو مېسار، په علمی او

د هالیوود امریکایي ستوري کتني هولمز، له خپلې ۱۲ کلنې لور سوري، سره یوه اوونۍ د یونان په لیسوس ټاپو کې د مهاجرو په موریا کمپ کې تېره کړې ده همدا اوس د یونان په ټاپوګانو کې په زرګونو پناه غوښتونکي اوسېږي هولمز د شپې په ورځ پر خپلې استاګرام پاڼې باندې ولیکل «زه له دې کبله موندویه یم چې له دې ایزناکو ښځو سره د آشنایي او ګڼ کار تجربه ولرم دې وویل دغه ښځې چې په بیلابیلو پروژو کې یې ورسره همکاري کړې، پرې ډېرې ګرانې دي هولمز لیکلي: «د هغوی د مقاومت ځواک بسټیز او انهام بخشوونکی دی دغسې امریکایي هنرمندې پر خپلې استاګرام پاڼې باندې د سورې دې کمپونو ۲۰ سلنه اوسیدونکي ښځې دي او ۳۰ سلنه نور یې داسې ماشومان دي چې ډېر شمېر یې تر ۱۲ کلنۍ کېښته دي له ځینو سره یې آن داسې مشران هم نه شته چې ساتنه یې وکړي

د سپورټ نړۍ

د سپورټ نړۍ

په افغانستان کې په نوي بڼه کرېکټ پیلېږي

د افغانستان د کرېکټ د ملي لوبډلې د لیکه چیک نوپ اجوونکي حمید حسن په همکارۍ په افغانستان کې د تل اوریو سیالیو لیک په نوي طرز او بڼه جوړېږي. دغه لیک چې د نړۍ له نورو ټولو لیکونو مختلف وي، په دې کې به هره لوبډله اته لوبغاړي لري، تل اوریو نه یې وي، خو هر څل په پنځه توپه وي، په یو وایډ بوه منډه، خو په دویم وایډ

«Last man stand» یعنې توپ به درې منډې حسابېږي، همدا وروستي لوبغاړي لوبېږي. نوم ورکړې ډول که په وروستي توپ شپږمه شوی، د افغانستان له کرېکټ سره ووهل شي هغه به ۱۲ منډې او نورو بورډونو څخه یې د جوړېدو جواز ترلاسه کړي او ډېر ژر به پیل شي ددغه لیک اصول او قوانین به د افغانستان د ملي لوبډلې تکره او سوکه توپ اجوونکي راشد خان په لیک باش لیک کې د خپلې لوبډلې اړوند سټراټیجی له خوا په پرله پسې ډول په دویم وار له ټولو ارزښتناک لوبغاړي ټاکل شوی د اړوند سټراټیجی لوبډلې پر خپله لوبډله پامه د راشد خان غوره وپکښو اخیستلو ویدېو خبره

محمد نبي د ډیویلیټرز په گډون لوبه کې څلور وېکټي واخیستي

د هند په غوره ټیم کې د حیدر اباد او بنگلور لوبډلو ترمنځ په سیالی کې محمد نبي چې د آی پی ایل په ډولسم پړاو سیالیو کې یې لومړۍ لوبه کوله د آی پی ډیویلیټرز سټري ویکټي په شمول څلور وېکټي واخیستې. په دې سیالی کې چې لومړۍ توپوڅه د راشد او نبي لوبډلې واکړه، جونی بیرستو او ډیویس واکړه په زده پورې لوبه نندارې نه وړاندې کړه دواړو لوبغاړو سلبري ووهلي او سیالی لوبډلې یې په ټاکلو ۲۰ اوریو کې ۲۲ منډې هدف وټاکه. په خواب کې د بنگلور لوبډلې غوښتل چېک پیل وکړي، خو محمد نبي د خپل لومړي څل په وروستي توپ وېکټه واخیسته. د دویم وار په لومړي توپ یې دویمه وېکټه واخیسته، خو په بل توپ یې هینتریک مین کړ. ډیویلیټرز چې په پړاونه کچه سټوکی توپوڅونکی دی غوښتل پر محمد نبي شپږمه ووهي، خو بولډ اوپ

د هند په غوره ټیم کې د حیدر اباد او بنگلور لوبډلو ترمنځ په سیالی کې محمد نبي چې د آی پی ایل په ډولسم پړاو سیالیو کې یې لومړۍ لوبه کوله د آی پی ډیویلیټرز سټري ویکټي په شمول څلور وېکټي واخیستې. په دې سیالی کې چې لومړۍ توپوڅه د راشد او نبي لوبډلې واکړه، جونی بیرستو او ډیویس واکړه په زده پورې لوبه نندارې نه وړاندې کړه دواړو لوبغاړو سلبري ووهلي او سیالی لوبډلې یې په ټاکلو ۲۰ اوریو کې ۲۲ منډې هدف وټاکه. په خواب کې د بنگلور لوبډلې غوښتل چېک پیل وکړي، خو محمد نبي د خپل لومړي څل په وروستي توپ وېکټه واخیسته. د دویم وار په لومړي توپ یې دویمه وېکټه واخیسته، خو په بل توپ یې هینتریک مین کړ. ډیویلیټرز چې په پړاونه کچه سټوکی توپوڅونکی دی غوښتل پر محمد نبي شپږمه ووهي، خو بولډ اوپ

په ای پی ایل کې بریالوي راشد خان

په ۲۰۱۸ کال کې ترسره شوي دا وار د محمد نبي لوبډلې اتلولي وګټه. نوموړي د خپلې لوبډلې په ګټه د آرنابدر په جیت لوبه ترسره کړه چې کامیاب ثابت شو. بر راشد خان او محمد نبي سربېره سرکال په یاد لیک کې مجیب خدران او قیس احمد هم

خوښ یم چې یو وار یاد د یګ باش په یورنمنټ کې د خپل نیم سټراټیجی لپاره د کال ارزښتناک لوبغاړي غوره نوم خپل نیم او منوالو ته مبارکي وایم ستاسو له دعاوو او نیکو هیلو مننه. د راشد خان لوبډلې د نوموړي په مرسته د ۲۰۱۷-۱۸ بیګ باش سیالیو اتلولي خپله کړې وه. نوموړي په دغه پړاو کې ۱۸ زمانې وېکټي اخیستي وې، خو په نېر پړاو کې چې نوموړي یو وار یو لوبه لوبډلې سره غوره توپ اچونه نندارې نه وړاندې کړه، خو لوبډله یې ژر له سیالیو بهر شوه. د بیګ باش اووم پړاو سیالیو چې

خپلې لوبډلې او منوالو ته یې مبارکي وینې، نوموړي کاپلې

له خوا زياتې ۳۷ منډې گراندهومي نوموړي د ۷ شپږو او ۱۲ څلورپرو جوړې کړې، همدا ډول راشد خان په مرسته ۱۱۲ منډې جوړې کړې. په خپلو څلورو اوریو کې ۲۵ بنگلور لوبډلې یوازې د بیرستو منډې هم بشپړې شوای کړای او د اخیستو نړیالی نه شو، خو نوموړي ۱۱۸ منډو په توپیر یې ماڼي وځوړه. په سوخېدلو ۱۹۸ منډې جوړې سټراټیجی لوبډلې د راشد خان په مرسته سیالی لوبډلې ته د وېکټو په توپیر ماڼي ورکړه. د سټراټیجی لوبډلې ارزښتناک لوبغاړي راشد خان د خپلې لوبډلې په ګټه له ۱۹۸ منډو څخه په خپلو څلورو اوریو کې یوازې ۲۲ منډې ورکړې او د خوښ بیلر مهمه وېکټه یې واخیسته. راشد خان په هند غوره لیک د بیلر پر وړاندې ریکارډ لري، نوموړي بیلر ته ټول لس توپونه اچولي، ۳ یې ترې منډې جوړې کړې، خو څلور ځلې یې سوځولي دي په یاده لوبه کې لومړي د راځستان لوبډلې توپوڅه وکړه، چې د سحې سمسون او لوبډلمشر احنکي رهاني په مرسته یې په ټاکلو شلو اوریو کې د ۲ لوبغاړو کوي همیشه خوشحاله او مثبت فکر کوي او د ستونځې اخلس ورسره نه وي، ځکه په بدن کې یې دومره غښتوب وي چې خپلې ټولې فریکي سټراټیجی پرې کنټرول کړې ورزش

سپورت دانسان په بدن کې ډار او وپره کموي

حیات الله حلیم

آرام او ژور حوږ کولای شي دطساروق وساده چې ورزش دوزر را رسېدونکي لېوذا توپ مخه یې اود ناڅاپي مرګ مښوی هم کوي، ځکه هرڅومره چې عمر لوړېږي منظم ورزش کول بدن دلسي روغ رهنم او قوي ساتي چې دمنګروبوونو زورنه پرې رسېږي، نو باید ځکه چې دمنګروبوونو سته ونیول شي د ناروغيو مښوی هم کېږي، ورزش هیلوګي مفصلونه او عضلات قوي او سالم ساتي چې په اسانۍ سره د فریکي منډو ټکرهم نه کېږي هغه

پرسېدون، دا سیالی نه یوازې ملي او لېوال افتخارات لري، بلکې پخپله د ورزشکار د بدن سلامتیا پرې تاملین وي. ساغلی صابر، وویل ورزش مرسته کوي چې ښه او آرام خوب وشي، کېدای شي دا خبره ځینو خلکو ته د سلو وړنه وي، خو د ورزش او خوب په هکله چې کوم نوې څېړنې او پلټنې شوي په کې ښه شوي چې که څوک په یوه اوونۍ کې درې یا څلور ورځې پرله پسې له شلوڅخه تردرېشو دقیقو پورې آزاد او په خپل زړه تمرین وکړي نه په زړه پورې

په یو بل سره د جګړې په ډګر کې د تورو په څېره زور آزمایي کوله چې په دې کې لوړه مرګ، ژوبه رامنځ ته کېده، یا به هم ټکلي خواوې یو بل ته نه نسېدلې خو د زمانې په تیریدو سره په ځینو مرکو کې خبره ددواړو لورسو ترمنځ ددوو کسانو تن په تن زور آزمایي ته را ورسېده چې په دې سیالی کې په ددواړو خواوو لښکرې آرامې سوي او پسې خواته ددرېدې او دوو کسانو چې یو په بله یوې او بل په بله غاړې څخه و د تن په تن سیالی ډګر ته را ووتل او هر لوری به چې مغلوب شو، نو د مرکې معلوم به هم کېدل کېده، د زمانې په تیریدو سره ددو سیالیو ورو ورو خپل ځای داسې سیالیو ته چې پرته له دې چې لښکرې را غولېږي شي ددوو تنو او یا له هرې خوا څخه د سیالیو دډولیت په اقتضا د څوڅو نوسالیو نه چې کټ مټ د هماغو زمي سیالیو په میزان له اهمیت څخه پر مخ اړه هماغه اندازه ساغلی محمد طارق (صافي) سره مرګه کړې چې ستاسې پام یې نوستون ته را اړوو د ستر په وینا پخوا به هواندولو له

دا یو څرګند حقیقت دی چې سپورت د بدن د روغتیا لپاره هغه بوخته اوله اهمیت ډکه وقایه ده چې په وړیا ډول د انسان روحي، اوجسدي سلامتیا پرې تامینېږي، نویه همدې خاطر ددې لپاره چې ورزشکاران ښه وهڅېږي هر هېواد په مختلفو رشتو کې ددوی لپاره لوړه بودجه تخصیص کوي ترڅو لوبغاړي یې هم د خپل هېواد اوځان په ګټه ښه تمرین وکړي او یا هم د کوم بل هېواد د لوبغاړو په وړاندې د سیالیو په جګړه کې وروسته پاتې نه شي، لېوالتیا، ورزشي سیالی د هواندولو ترمنځ نهایت لورملي او لېوال اهمیت او ارزښت لري، ځکه اتلاښ، د رسنیو له لارې خبرېږي نویه میلبونونو کسان یې تماشا کوي، کټولې یې په لوړه کچه نازول کېږي او باپولټي لا ډېر تمرین ته هڅول کېږي، خویبه حقیقت کې ورزش ددوو موخو لومړی د سیالیو دښوې کېدو، نسی، روغتیا، روحي او ذهني تسکین، دوهیم په ملي او لېوال ورزشي سیالیو کې دګډون او جوړځلېدو په موخه ترسره کېږي. موږ د ورزش شمې جسمي او روحي ګټو په اړه د هېواد د سپورت له تکره ترسره او مرسي ساغلی محمد طارق (صافي) سره مرګه کړې چې ستاسې پام یې نوستون ته را اړوو د ستر په وینا پخوا به هواندولو له

شمې فشار اوڅستګي له منځه وړي اوپه کلکه ددې سبب کېږي چې وپره نه منځه یوسي په دغه حالت کې بدن له دوو ساعتونو تمرین وروسته د احتیاطو د تسکین لپاره اندروین تولیدوي چې د استوګنې سبب کېږي او د بدني فعالیت لپاره یې بله فایده داده چې خوراګي رژیم برابروي ساغلی محمد طارق صابر د خپلې مرګې په پای کې وویل چې ورزش په لاندې ډول دوولس ذهني ګټې هم لري د وسرې کموالي، د خوشحالي زیاتوالی، په نفس د باور

د باغلي صابر په وینا ورزش حافظه قوي کوي او ذهني تسکین را منځ ته کوي په اوونۍ کې د دريو ورځو لپاره ۲۵ دقیقې په ښو منزل کول د زیرکۍ او ښه فکر کولو سبب کېږي خپلو ښه ګټې کوم خلک چې په منظمه توګه تمرین کوي د لور فکري تمرکز خاوندان وي او ددې ترڅنګ ورزش پر مغزو هم منظم مثبت تاثیر لري، ځکه د مغزې تمرکز پرڅخه یوازې کوي او روحي آرامتیا او ذهني تسکین را منځ ته کوي د طریق په وینا کوم کسان چې دوامداره او منظم تمرین

چېروا، د فزیکي قدرت او انرژي زیاتوالی، د خلاقیت اهمیت، پر ورو د سم تاثیر لوبدل همدارنګه د پورتنیو ګټو ترڅنګ یو ښه ورزشکار په ملي کچه د لوړې د ګټو په صورت کې د خپل رژیم سرلوری او همدارنګه په پړاوونو سیالیو کې په ګډون او د نوي په ټاکلو سره د خپل هېواد د افتخار او سرلوری سبب کېږي او ملي او لېوال نوم خپلوي د صابر په وینا یوازې څه چې هڅونکي نه یېمنایي او له جاني عوارض را منځ ته کوي هغه سپورت او تمرین دی

زر به د صنعتي پارکونو د برېښنا ستونزه هواره شي

د افغانستان برېښنا شرکت وايي، تر راتلونکو درېيو مياشتو په د صنعتي پارکونو د برق ستونزه په بشپړ ډول هواره شي. د دغه شرکت مشر امان الله غالب د چهارشنبې په ورځ د کابل صنعتي پارکونو لپاره د ۲۰ ميگا واټه برېښنا اسانه کولو د پروژې په پرانيسته کې وويل چې تر راتلونکو څو نورو مياشتو کې به د دغه ولايت د خصوصي سکټور صنعتي پارکونو له ۱۴۰ ميگا واټه برق ورسوي. د نوموړي په خبره، د دغې پروژې لگښت ۳۰ ميليونه ډالره دی او دغه اندازه برېښنا به وکړای شي چې د فابريکو د پرچايو ستونزه هم حل کړي. د افغانستان د برېښنا شرکت د معلوماتو له مخې اوس مهال د کابل صنعتي پارکونه ۶۰ ميگا واټه برېښنا لري، خو پدې اندازه برېښنا د فابريکو د توليداتو لپاره کافي نه بلل کېږي.

هېواد

پنجشنبه د ۱۴۹۸ لوري ۱۵مه د ۱۴۲۰ ل د رجب المرجب ۲۸مه د ۱۴۰۹/۴/۴

په هېواد ورځپاڼه کې گډون وکړئ!

د دولتي ادارو، عامو خلکو او زده کوونکو لپاره کلني گډون: (۴۰۰۰) افغاني
۶ مياشتني گډون: (۲۰۰۰) افغاني
د کورنيو شرکتونو، موسسو او انجمنگانو لپاره کلني گډون: (۶۰۰۰) افغاني
۶ مياشتني گډون: (۳۰۰۰) افغاني
د بهرنيو سفارتونو، انجمنگانو او موسسو لپاره کلني گډون: (۸۰۰۰) افغاني
۶ مياشتني گډون: (۴۰۰۰) افغاني

جمهورريیس غني د مرحوم ډاکټر عبدالولي وکیل جنازې ته درناوی وکړ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهورريیس محمد اشرف غني پرون وکیل جنازې ته درناوی وکړ. مرستيال مرحوم ډاکټر عبدالولي وکیل جنازې ته درناوی وکړ. پرمهال وویل، ډاکټر عبدالولي

له غرمې مخکې د یو لړ مراسمو په ترڅ کې د لوگر د ولایتي شورا

بهرني کتنې خپرونه

د سېلابونو له وېرې گڼو ايرانيانو کلي پرېښي

د ايران حکومت په خوزستان ولايت کې د سېلابونو د خطر له کبله ۷۰۵ کليو د خالي کولو لارښوونه کړې ده. ويل شوي چې دغه کلي د ديز او کرخه سېدونو له نږدې پرانه دي. د ايران په بېلا بېلو ايالتونو کې په تېرو دوو اوونيو کې سېلابونو ۲۷ انسانان وژلي حکومت په ډېرو هغو ايالتونو حالت اعلان کړی دی.

د هند او پاکستان په نښتو کې ۷ کسان وژل شوي

عسکر او يو ملکي وگړی، همدا راز يوه هندۍ ښځه، يوه نخلی او د هند د نيمه بوخي ځواک يو غړی وژل شوي دي. د پاکستان پوځ ويلي چې هندي عسکرو يې د شپې له خوا د پاکستان تر ولکې لاندې ۷ انسانان وژل شوي ۳ پاکستاني وگړي دي.

خليلزاد د لوی کندهار مشرانو ته له طالبانو سره د خپلو خبرو په اړه معلومات ورکړل

د افغان سولې لپاره د امريکا ځانگړی استازی زلمی خليلزاد وږمه ورځ سې شنبه کندهار ته لاړ. خليلزاد په کندهار کې د لوی کندهار کندهار، هلمند، زابل، ارزگان، له فومي مشرانو او ولسي استازو سره وليدل. ښاغلي خليلزاد د لوی کندهار مشرانو ته د قطر په دوحه کې له طالبانو سره د خپلو خبرو او په هغو کې د شوي پرمختگ په اړه معلومات وړاندې کړل خو د چارو کتونکي خوشال

خليل وایي چې خليلزاد د لوی کندهار له مشرانو سره نه، بلکې د

سلگونه ميليونه انسانان له لوړې سره مخ دي

د ملگرو ملتونو د خوراک او کرنې سازمان «ايف اي او» په حواله په تير کال کې په ۵۳ هېوادونو کې ۱۱۳ ميليونه انسانان د لومړي ښکار وو له ناوره تغذيي افغانستان، کاتگو جمهوريت، اېتوپيا، نایجیریا، جنوبی سوډان، سوډان، سوریه او يمن اغیزمن

کندهار د ولايتي شورا د رييس سيد

جان خاکرېزوال په شان کسانو سره کتلي دي د خاکرېزوال په اړه ويل کيږي چې يو يې سواده زورواک دی چې د کرزي پاملانې د ولايتي شورا رييس ټاکل شوی دی راپورونه وايي چې خليلزاد همداراز په کندهار کې د طالبانو له مېمو لوباندانو سره هم وليدل ده پرون د افغانستان له ولسمشر، اجرائيه رييس، د ولسمشر د دفتر رييس، د سولې د دارالانشا

اعلان وزارت اطلاعات و فرهنگ

تېبه و تدارک د فلم اجناس تکنالوژي گسترش ثمرات روزنامه های دولتي در پنج زون کشور بلخ، ننگرهار، کندهار، هرات و پکتيا، شماره داوطلبی MOIC/ATRA-I/G-9/NCB/98 امریت تدارکات وزارت اطلاعات و فرهنگ از تمام داوطلبان واجد شرایط دعوت مينمايد تا در يوسه داوطلبی تېبه و تدارک د فلم اجناس تکنالوژي گسترش ثمرات روزنامه های دولتي در پنج زون کشور بلخ، ننگرهار، کندهار، هرات و پکتيا، با شماره داوطلبی MOIC/ATRA-I/G-9/NCB/98 اشتراک نموده وسافت شرطنامه مربوط را از مدیریت عمومی تدارکات و وب سایت www.opa.gov.af بدست آورده، آفرهای خویش را مطابق شرایط مندرج شرطنامه و طبق قانون و طرز العمل تدارکات طور سرسته از تاریخ نشر اعلان الی زمان ضرب الاجل تسلیمی آفر که ساعت ۱۰۰۰ قبل از ظهر مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۲ تعیین گردیده است، به وزارت اطلاعات و فرهنگ واقع جاده قانون اساسی، امریت تدارکات، مدیریت عمومی تدارکات منزل چهارم ارايه نمايند. آفرهای نافذت رسیده و الزمیتي قابل پذیرش نمی باشد. ضمیمه آفر صورت گزینی بانک مبلغ 200,000.00 دود هزار افغانی بوده و حله از فرگشتی به تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۲ ساعت ۱۰۰۰ قبل از ظهر در امریت تدارکات نمودار میگردد. نوبت داوطلبان محترم که سافت شرطنامه را از سایت اداره محترم تدارکات ملی دانلود می نمایند درجی خویش را جهت ثبت به امریت تدارکات، وزارت اطلاعات و فرهنگ ارسال نمایند در غیر آن آفر ارائه شده قابل اعتبار نخواهند بود.

په ملکي ادارو کې د ښځو شمېر له ۲۷ سلنې پورته تللی

د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو د خپلواک کمېسيون رييس احمد نادر نادري وايي، په تېر ۱۳۹۷ لمریز کال کې د دغه کمېسيون د کړنو له امله د ملکي خدمتونو په ادارو کې د نامورينو دگمارلو په برخه کې د پام وړ بدلون راغلی او اوس د لوړو رتبو د ستونو په گډون لږدي ټول ستونو ته نامورين د ازادې سيالۍ له لارې گمارل کېږي د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو د

افغان حکومت د سولې له بين الافغاني ...

شموليت وويني، سلا مشورې روانې دي نوموړی وايي: د حکومت مشرانو د يو شمېر سياستوالو سره ليدني کتنې او سلا مشورې پيل کړې چې څنگه کېدای شي دوی د سولې د خبرو لپاره په يو محور راټول شي. ده محوړونه لکه د مسکو کنفرانس، د قطر د خبرو يا نورو خاينو کې چې غونډې جوړېږي، دا جلا جلا محوړونه بويي نتيجې ته نه رسېږي، ځکه زموږ په نظر دا اجرائيه بيه نه لري او حکومت په کې نشته. د اجرائيه رياست د وياند مرستيال فريدون خوځون زياته کړه، چې د سولې لپاره د يو مشترک محور د رامنځته کولو په

د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د جام منار د ساتنې لپاره پراخي...

د تاريخي آبداتو او فرهنگي ميراثونو ته پاملرنه وشي حسيني وايي څه څه راز د جام منار د لايه امنيت د تضمینولو په خاطر، په رياتو امکاناتو سره د امنيتي ځواکونو د زياتوالي غوښتنه وکړه. د غور وايي وويل چې زياتې ستونزې په هېواد کې د فرهنگي امکاناتو د کمزورتيا له پلوه رامنځته شوې او د دغو ستونزو د لرې کولو په خاطر بايد د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت بودجه د ملي دفاع وزارت له بودجې سره برابرې وای او فرهنگ ته پاملرنه په زياتو برخو کې د ستونزو د لرې کولو سبب کېږي هغه د موجودو ستونزو له په پام کې نيولو سره، د اطلاعاتو او فرهنگ له وزارت څخه غوښتل چې د دغه ولايت

خوان گوايد ښايي خونديتوب له لاسه ورکړي

قانون له جوړونکي شورا څخه چې حکومت ته نږدې بلل کېږي، غوښتنه کړې چې په دې موخه اړوند گامونه پورته کړي گوايدو تر دې وړاندې د ۱۵ کلونو لپاره پر سياسي مقامونو له کاره منع شوی و. خوان گوايدو له خو گوايدو چې خان يې خپله د هېواد د موفقت ولسمشر په توگه نومولی، مادورو سره د واک پر سر مبارزه کې خونديتوب لټو کړي قاضيانو د اساسي ښکېل دی.

د الجزاير ولسمشر عبدالعزيز بوتفليقه استعفا وکړه

د الجزاير ولسمشر عبدالعزيز بوتفليقه د شپږو اوونيو تر سوله ييزو ولسي اعتراضونو وروسته استعفا وکړه. خلکو د ۲۰ کلونو لپاره پر قدرت د ده پر پاتې کېدو اعتراض درلود. ۸۲ کلن بوتفليقه په ۲۰۱۳ ميلادي کال کې تر مرمزي سکتې وروسته په عام محضر کې لږ ليدل. وي او بايد په الجزاير کې د جمهوري شوی د الجزاير د اساسي قانون له مخې د رياست انتخابات تنظيم شي. فرانسې، په مشرانو جرگې رييس عبدالقادر بن صالح به د الجزاير کې د ډيموکراټيک انتقال ډاډ ۹۰ ورځو لپاره د دغه هېواد لښماليه رهبر ورکړی دی.

ترزا مې د «برگزيټ» لپاره مهلت غواړي

غولنه کې له اوو ساعتونو ناندريو، وروسته له اروپايي ټولني د برتانيا د ټولو پر راتلونکو گامونو د اپوزيسون له مشر جرمي کوربين سره هم خبرې وکړې. د برگزيټ پلان خلک ستړي کړي او غواړي عملي شي. تر دې مخکې د کازرگوند مشر جرمي کوربين چې د اپوزيسون استازيتوب کوي، په وار وار د غواړي چې د «برگزيټ» يا له دې ټولني د برتانيا د ټولو پر سر دې د مدارکاتو لپاره اوس بايد دواړه د برگزيټ د توافق په اړه زيات مهلت ورکړي ترزا مې د کابينې په خبرې وکړې له بهرنيو ماسټرو څخه

Farid Ahmad Farhang, Head of Govt. Dailies
Editor-in-chief: Ahmad Zalmal Shahbaz
0700078578
د ورځپاڼې د وېش څانگه
۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳، ۰۲۰۲۳۰۰۲۳۷
جانباخي د آزادي مطبعه
د ورځپاڼو وېب سايټ
www.dailies.gov.af

د دولتي لارښاويو رييس فريد احمد فرهنگ
۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰
مشر مسوول احمد زلمی شهباز
۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸
مسوول سکرټر شېرعهد نظري
۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
نيزوان احمد شاهي
۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵
برېښنالیک
hewad1948@gmail.com

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**